

4036859 ENRD/M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท

วท.ม. (เทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท)

T132141

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม / เกษตรกร / ปรับปรุงคุณภาพน้ำ / ประปาภูเขา

ภาวดี กลับถึง : การมีส่วนร่วมของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงในการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคที่ได้จากน้ำประปาภูเขา (PARTICIPATION OF THE KARENS IN THE IMPROVEMENT OF THE MOUNTAIN WATER SUPPLY QUALITY) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุชาติ นวกวงษ์ วท.ม., ปกรณ์ สุวานิช วท.ม., อุดม คมพยัคฆ์ Ph.D, 109 หน้า ISBN 974-04-2269-1

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและระดับความรู้ รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่ความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงในการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคที่ได้จากน้ำประปาภูเขา โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยง จำนวน 66 คน และวิเคราะห์คุณภาพน้ำในพื้นที่ศึกษา โดยใช้เกณฑ์คุณภาพน้ำบริโภคในชนบทของคณะกรรมการบริหารโครงการจัดให้มีน้ำสะอาดในชนบททั่วราชอาณาจักร กระทรวงมหาดไทย 2531

ผลการศึกษา พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงในการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคที่ได้จากน้ำประปาภูเขา มีระดับปานกลาง (ร้อยละ 56.0) ระดับความรู้หลังการนิเทศของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงในการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคที่ได้จากน้ำประปาภูเขา มีระดับสูง (ร้อยละ 92.4) และพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วม ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รายได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระดับการศึกษา และความรู้เรื่องน้ำสะอาด ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งน้ำ ความรู้เรื่องสารเคมี และความรู้เรื่องคุณภาพน้ำ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำนั้นเมื่อเทียบกับเกณฑ์คุณภาพน้ำบริโภคในชนบทของคณะกรรมการบริหารโครงการจัดให้มีน้ำสะอาดในชนบททั่วราชอาณาจักร กระทรวงมหาดไทย 2531 พบว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ ควรส่งเสริมให้มีการปรับปรุงคุณภาพน้ำโดยใช้สารส้มในการตกตะกอน/การใช้ผ้าขาวบางในการกรองมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการปรับปรุงคุณภาพน้ำอย่างง่าย และใช้ต้นทุนต่ำ พร้อมทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการดูแลรักษาต่อประปาภายในบ้านรวมทั้งภาษาหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการรองรับน้ำประปาให้สะอาดอยู่เสมอ นอกจากนั้นควรเผยแพร่/ส่งเสริมความรู้เรื่องน้ำสะอาด ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งน้ำ ความรู้เรื่องสารเคมี และความรู้เรื่องคุณภาพน้ำ พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกและกระตุ้นให้ชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพิ่มมากขึ้น

The objectives of this research were to study the level of the participation, knowledge, and factors which were related to the participation of the Karens in the improvement of the mountain water supply quality. The researcher used a questionnaire to interview 66 Karens families. The water quality was analysed by using the criteria for the water quality in rural areas of the Executive Committee, the Project of Providing Clean Water in the Rural Areas Throughout the kingdom, Ministry of Interior, 1988.

The results of study found that the participation of the Karens in the improvement of the mountain water supply quality was in the moderate level (56.0%). After the presentation, the Karen's knowledge level concerning the improvement of the mountain water supply quality was at the high level (92.4%). The Factors which were related to participation were as follows: The receipt of the information had a positive relationship with participation with statistical significance of 0.01. Income had a positive relationship with participation with statistical significance of 0.05. The level of education and the knowledge concerning clean water, water source development and conservation, chemicals, and water quality had no relationship with participation, with statistical significance of 0.05. The results of analysis found that the water quality was in the standard criteria when compared with the criteria, of the water quality in the rural area of the Executive Committee of the Project of Providing Clean Water in the Rural Areas throughout the Kingdom, Ministry of Interior, 1988.

The recommendations after the study were as follows: There should improvement of the water quality by additionally using alum for the sedimentation and a thin white cloth for filtering because it is the easiest way to improve the water quality with the low cost. There should be public relations in order to bring about understanding in maintaining the water main within the house and vessels, or equipment used in carrying the water supply, for cleanliness. Moreover, there should be the dissemination/encouragement of knowledge concerning clean water, water source development and conservation, chemicals, and water quality. In addition, conscienceness should be created in the Karens so that these people will have more participation in the improvement of the water quality.